

“CUVINTE POTRIVITE”

de Lucia McNeff

(continuare din numărul trecut)

Pe trei principii (morale? Metafizice?) se bazează arta aranjării florilor la japonezi: pe un principiu ocârmuitor (Cerul), un principiu ascultător (pământul) și un principiu împăciuitoare (Omul). Iar florile au trei faze ale înfățișării lor: formalul, semiformalul, neformalul. Adică: floarea în plină podoabă (rochie de bal), floarea în găteală ușoară (rochie ușoară de amiază) și a treia fază, “fermecătoarea dezbrăcare din iatacul tăinuit”.

Deși folclorul nostru (dominat de emblema “frunză verde”) e plin de foaie și flori, în ritualul de viață al țăranului floarea (ca dar, buchet, podoabă) e destul de rară și doar simbolică. Floarea în sân sau păr la fetele scoase la horă, unele flori sacre (busuiocul) în mâna veștedă a babelor la biserică și sub icoane. Pe pridvor sau în geamuri, florile nu apar decât în ghivece, vii, neculese. Doar la înmormântări se aduc flori, ele sunt aruncate în groapă sau așezate la căpătâiul mortului, în sicriu.

Floarea nu e semn, simbol, limbaj: e ființă, e rudă, e legătura dintre cerul ocârmuitor și pământul ascultător.

*

- *Varul ca să ajungă var*, trebuie mai întâi zdrobit, apoi ars, apoi stins - și abia după aceea poate lega două cărămizi, arse între ele.

- Numai brazii pitici se pretează la a fi tunși când depășesc înălțimea gardului aprobat de primărie.

- Dacă culorile sunt etape de suferință ale Luminii, atunci cuvintele (verbele) sunt etape de suferință ale Adevărului.

- În epoca noastră, adevăratele grele și mari discursuri le-a ținut poporul: când a tăcut.

- În cușca hingherului (le spun confrăților mei unguri) numai câinii proști se mușcă între ei.

- Politică, atunci când neagă cultura, se pierde; cultura, atunci când neagă politicul, se mântuie.

*

Nu mai știu cine e de dreapta și cine mai e de stânga: cine e materialist și cine e idealist: cine e ateu-convins și cine e credincios fără voie.

Nu mai pot diferenția un om cinstit (dar inficace și neputincios) de o lichea patentată, dar activă și serviabilă. Confund, în toate domeniile, treburile de stat, cu cele de partid - și ambele cu soarta și istoria țării mele, azi.

Nu mai e nevoie să contrazic pe nimeni, nimeni nu mai afirmă, fiindcă nimeni nu se mai poate afirma, toată lumea repetă, execută și mârâie. Diferența între cei cu care mă întâlnesc pe scara puterii nu e diferența între unii care cred și alții care se îndoiesc sau sunt de părerea contrarie – ci diferența între unii care mârâie fără să se revolte, și alții care se revoltă dar, deocamdată, nu îndrăznesc să mârâie.

Confund politica tehnologiei cu tehnologia politiceii, visez activiști deveniți paseiști și reflexivi – iar culmea cea mai culme mi se pare un Bărăgan în care, un tătar netăiat împrejur, ridică un Kurgan din molozurile iluziilor noastre definitiv pierdute.

*

Olimpia îmi explică: “Orice român care se iscălește mai mult de două ori pe zi e în pericol să-și

piardă capul”.

Puterea – ca vrajă, slavă, otravă – intră prin fotoliu, prin iscălitură, prin cravașă, pistol sau pulpan, dar mai ales prin aplauzele la ședințe, tribună, piețe. Lingușitorii sunt creați de putere, fiindcă ei creează puterea puternicilor, un ștab devine inuman din clipa în care i se dă posibilitatea de a-și trece subalternii în rândul obiectelor neînsuflețite.

Înainte de preluarea puterii de către cei mai buni dintre cei mai buni, ar fi trebuit să fie pusă la punct atât o cratologie (știință a puterii), cât și o crato-terapeutică. Plus o morală severă a celor din fruntea bucatelor, având și pâinea și cuțitul la dispoziție. Eventual chiar o profilaxie antiparazitară (D.D.D.: deparazitare, deratizare, dezinfectare) îndreptată împotriva îngâmfării, fanfaronadei sau aristo-cretinismului.

Celula nervoasă a “țărănilor” noștri (din filozolie, litere, cultură, armată) nu rezistă la putere.

Explodează repede și face urât. Somnul rațiunii naște monștri – somnul bunului simț naște călăi.

*

Stau de vorbă cu pensionarii mei din English-Park-ul Craiovei. Cu toții cădem de acord că în viitorul secol (pe care nu-l va apuca nici unul dintre noi) va trebui să se introducă, absolut în toate meseriile mici și mari (“de la opincă până la tovarășul Dincă”), un fel de jurământ ca al lui Hipocrate: să nu mint, să nu lingușesc, să nu mă consider infailibil!” Jurământul să fie depus în public, pe steag, pe cruce sau conștiință, de către toate cadrele, inclusiv inginerii, economiștii, medicii, poezii, gazetarii, dramaturgii, actorii și regizorii de tot felul.

Încălcarea jurământului să fie pedepsită cu bătaia la c... în piața orașului și trimiterea păcătosului în zootehnie; iar a celor care greșesc fiind la țară, prin obligația de a viziona, timp de o lună în continuu, emisiunea lui Adrian Păunescu: “antena îmi aparține”.

(I-am propus Olimpiei mele să ne sinucidem, discret și cuminte, împreună. M-a refuzat categoric. “Cât timp mă mai pot ruga, cât timp mai pot înjura...”.)

*

“Dictatorul absolut – o spune Carpenter – este posibil doar în țările în care:

există o lungă tradiție a sclavagismului direct sau indirect;

în care există o pasivitate poporană, funciară, față de istorie, politică, ideologie;

și în care, poporul de jos ascunde în inimă o imensă cantitate de sentiment religios, neepuizat, difuz dar radiant”.

Și totuși, sub dictaturi, există și un paradoxal avantaj. Mai ales într-o societate abia ieșită din țărănie și agățată de obsesia de a fi “funcționar de stat”, cu orice preț. Adică bursier, lefegiu, pensionar. Fază ce ar trebui să se continue cu inițiativa particulară, comerț, industrie, întreprindere, pe care, la noi o ocupaseră mai ales minoritățile evolute). Acest avantaj paradoxal constă în șansa unei ușurări generale, în sentimentul că nimeni nu mai e răspunzător pentru nimic, că leafa merge, treaba merge, noi cu drag muncim.

“Acum o săptămână, îmi spune veterinarul care face navetă la Malu Mare, am îngropat 80 de viței morți de foame. S-a căutat cine e vinovatul: nimeni nu era, toată lumea avea hârtiile în regulă.

I-am îngropat într-o groapă comună; numai eu (care mă simțeam teribil de vinovat) și câțiva țărani bătrâni am plâns de milă; ceilalți, mai tineri brigadieri și șefi de fermă, au fost total indiferenți, ca niște hidrocarburi fără inimă și familie”.

Cine de de vină? Ce e de făcut? Ce părere are tovarășul Prim, tovarășul Super-Prim, tovarășul Dumnezeu-Popescu?

*

- Aș dori să sufăr, îmi spune maistrul Pascaly, pentru duplicitatea morală ce s-a generalizat; dar nimeni nu mai e vinovat de nimic;

- aș avea obligația să contest legile și decretele ce curg peste capul nostru; vin de sus, autorul lor e intangibil ca și soarta, ca și Dumnezeu;

- ar trebui să critic cu voce tare relativitatea futurologică a planurilor de investiții; dar cine mă

ascultă, cui îi mai pasă de părerea mea, cine mai poate schimba o iotă măcar din ce s-a hotărât în capul blindat al lui Jupiter-tonans;

- ar fi timpul să începem a striga împotriva megal-exploatării poporului de către Statul său: dar cine e Statul? Nu noi care am fost numiți producătorii, proprietarii și beneficiarii tuturor nenorocirilor, datoriilor, greșelilor lui?

- ce ar fi să spunem undeva sus de tot și în gura mare: a reapărut inegalitatea de avere și de putere: dar verbele "a fi" și "a avea" au fost demult naționalizate, noi le folosim doar în cadrul planificat al unor cote "științifice" fixate de primar și primărie.

Aș vrea sa adaug numai cateva cuvinte și într-un fel să motivez și subtitlul ales. Conținutul eseurilor d-lui Ion C. Istrate pot fi actuale și după perioada descrisă. Multe din teme le trăim în continuare în viața de zi cu zi.

Nr.192/Iulie 07